NARAVNA VREDNOTA

ZGORNJA STESKA JAMA

Na severovzhodnem območju osamelega krasa Ponikovske planote je ob vznožju skalne stene vhod v Zgornjo Stesko jamo. Skupaj s skalno steno pod njo zaokroža zatrepno dolinico potoka, ki izvira iz Spodnje Steske jame.

Vhod v 77 m dolg glavni rov je skozi 1,8 m visoko in 2,5 m široko odprtino. Tla prekriva debela plast ilovice in grušča. Stene rovov, katerih skupna dolžina znaša približno 107 m, so bogato obložene s sigo ter okrašene s kapniki različnih oblik in velikosti, ki pa so precej poškodovani.

Rovi Zgornje in Spodnje Steske jame verjetno predstavljajo en jamski sistem. Domnevamo, da naj bi voda najprej izoblikovala rove zgornje etaže, ki je danes suha in neaktivna, nato pa še spodnjo etažo.

Po sledeh v jami je mogoče sklepati, da so živali njeni redni prebivalci. Podzemni rovi živalim zagotavljajo ugodne življenjske razmere za vzrejo mladičev, zavetišče ali počivališče.

V 2. svetovni vojni je v jami našel zatočišče ranjeni ruski vojak. Nekaj mesecev so ga oskrbovale domačinke, o čemer priča tudi spominska plošča pri vhodu v jamo.

Bogato zasigane stene jamskega rova

Sigaste ponvice dosežejo celo en meter premera

Vodne kapljice na konicah kapnikov „špagetov“

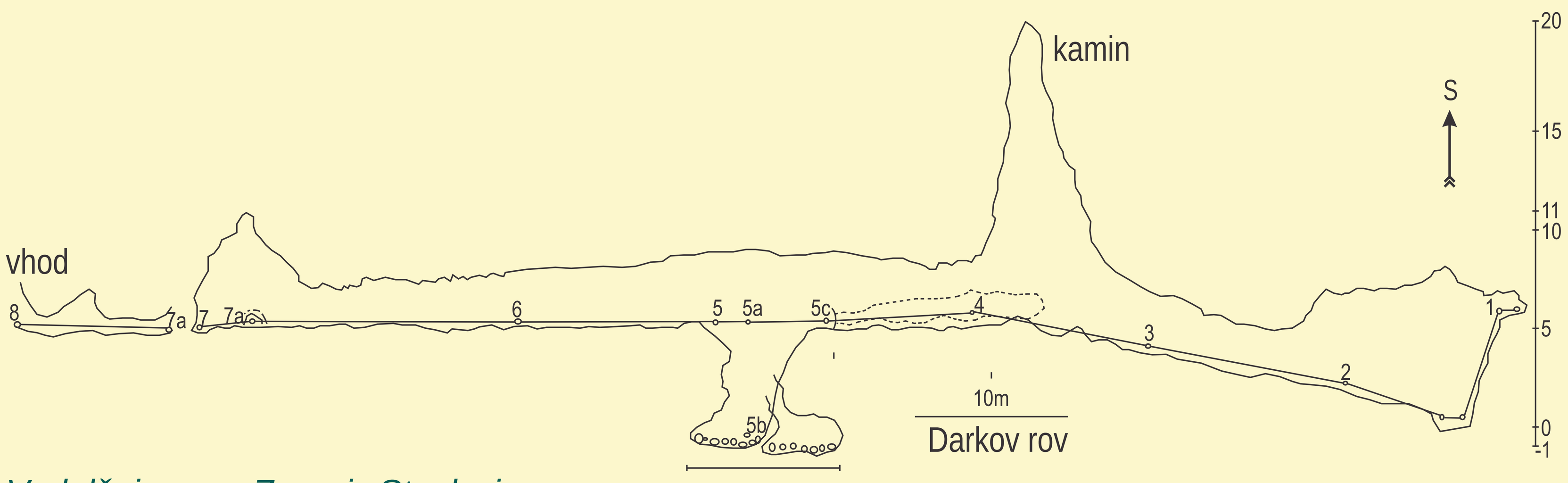

Vzdolžni prerez Zgornje Steske jame

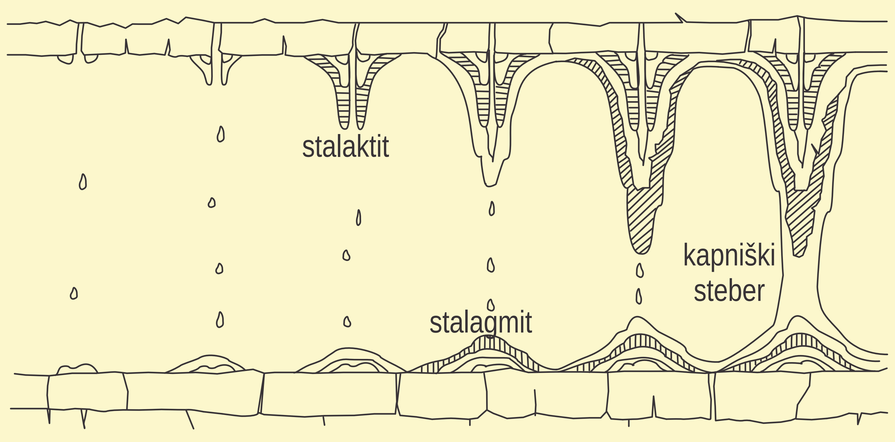

Shematski prikaz nastanka kapnikov

Mali podkovnjak (Rhinolophus hipposideros): najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, tehta samo 5 do 9 g. Običajno živijo tri do štiri leta.

Jama zagotavlja zavetje netopirjem, zato morajo biti odprtine na vratih ustrezne velikosti za neoviran prelet.

Ogorek kolesarske pnevmatike ne sodi v jamsko okolje.

Zanimivosti o netopirjih:

- Netopirji sodijo v skupino sesalcev. Na svetu je bilo doslej odkritih 1.116 vrst.
- V Sloveniji je znanih 30 vrst netopirjev.
- Spadajo med ogrožene in zavarovane živalske vrste, zato jih je prepovedano vznemirjati, loviti, poškodovati ali usmrtiti.
- Od sicer približno 130 vrst netopirjev iz družine podkovnjakov so v Sloveniji prisotne tri vrste.
- Netopirji iz družine podkovnjakov so dobili ime po kožni gubi v obliki podkve okoli nosnic.
- Videti jih je mogoče le redko, ker so aktivni ponoči. Prehranjujejo se predvsem z nočnimi žuželkami.
- Jame s primerno temperaturo in vlago so njihovo prezimovališče. S krempeljci se oprimejo stropa in obvisijo vse do spomladi.

Jama ima status naravne vrednote državnega pomena. Zaradi varstva jame, jamskega inventarja in netopirjev, je pristojno ministrstvo izdalo odločbo za zaprtje jame. Vstop v jamo je ustrezno usposobljenim osebam dovoljen samo za potrebe znanstveno-raziskovalnega dela.

Informacije o pogojih vstopa v jamo so na voljo pri
Zavodu RS za varstvo narave, OE Celje, tel. 03 42 60 343.

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

Občina Žalec

Pripravil: Zavod RS za varstvo narave, OE Celje, v sodelovanju s Koroško-šaleškim jamarskim klubom „Speleos-Siga“ Velenje; vzdolžni prerez jame: Jamarski klub Črni galeb Prebold; tekst: Ljudmila Strahovnik; foto: Rajko Bračič, Ljudmila Strahovnik, arhiv ZRSVN; skica nastanka kapnikov: Tematski leksikoni - Geografija, 2008; produkcija: Argos; izvedbo omogočila: Občina Žalec, 2013